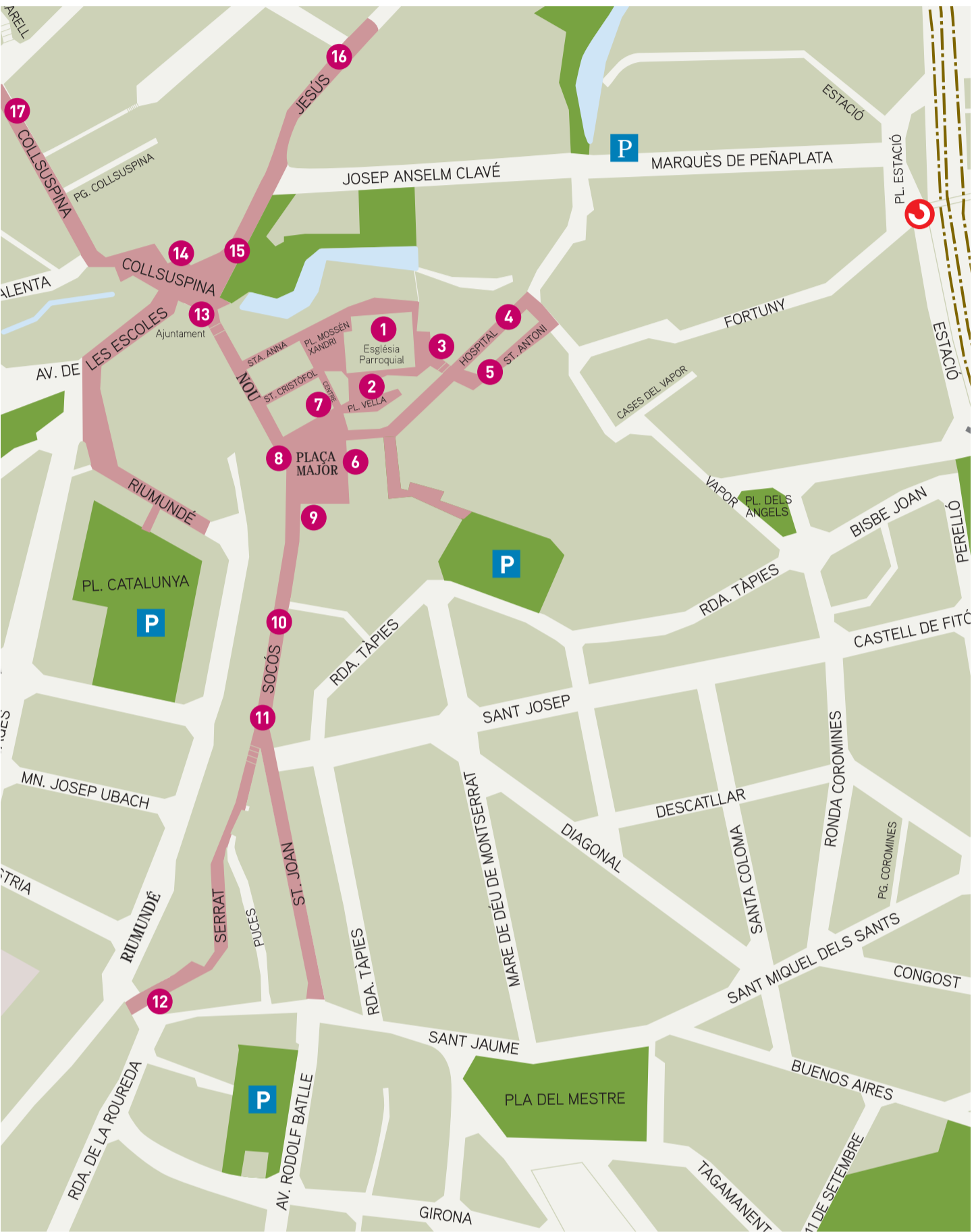

RUTA VILA COMTAL

Centelles

El nucli antic de Centelles conserva les traces de la vila emmurallada que fou, a partir del segle XIV, la capital política i econòmica de la Baronia i després Comtat de Centelles. L'empremta d'aquell període es conserva tant en la forma urbana com en els carrers principals que creuaven la vila, els edificis més emblemàtics, els detalls decoratius de portals i façanes, etc.

1. ESSLÉSIA I SAGRERA DE SANTA COLOMA

Documentat l'any 898, el temple original fou substituït entorn del 1100 per un edifici romànic que, al seu torn, fou substituït per l'església actual dels anys 1704-1711. Aquesta va integrar la capella de Sant Pere, abans separada de l'església principal, que passà a ser l'actual Capella Fonda o dels Dolors. L'església romànica centrava la sagrera, espai de 30 passes entorn del temple on hi havia el cementiri, la rectoria i els magatzems parroquials. Amb el temps, la sagrera esdevingué un veïnat de cases que va configurar el primer nucli urbà de Centelles. Els testimonis arquitectònics més antics del nucli es troben a la Plaça Vella.

2. CORT DEL BATLLE DE CENTELLES

El batlle era el delegat del senyor en afers patrimonials i jurisdiccionals. La primera casa coneguda de la batllia es trobava a la sagrera, en el mateix lloc o al costat de l'actual carnisseria de la Plaça Vella. Els edictes, bans i sentències emesos per la batllia es penjaven en uns pilars situats davant de l'edifici original, on els podia veure tothom que anava de l'església de Santa Coloma cap al Palau dels Comtes o els camins que travessaven la vila.

3. CARRER DELS ESTRANGERS

Un dels primers carrers a la zona de creixement de la sagrera. Centelles va rebre durant el segle XVI i bona part del XVII nombrosos immigrants procedents de la Gasconya, Auvèrnia o Llenguadoc, refugiats de les guerres de religió o a la recerca de feina. Molts d'ells eren gent d'ofici: picapedrers, paraires, barbers, etc. El nom del Carrer dels Estrangers recorda aquest aspecte de la història local.

4. CARRER HOSPITAL

Un altre dels primers carrers de la vila. El primitiu edifici de l'hospital per a pobres i malalts de Centelles, fundat al segle XVII, es trobava a prop de la capella de Jesús. A principis del segle XVIII, però, se'n va construir un altre a la vora de l'església parroquial, dins del recinte emmurallat, al carrer aleshores dit del Bonaire. El nou edifici, dotat de capella i convent, es documenta l'any 1707.

5. CARRER SANT ANTONI

Aquest carrer que rep el nom d'un antic portal de la muralla obert al camí que menava a Sant Antoni de les Codines i al Congost. El portal s'esmenta l'any 1587 i a finals del segle XVII es parla, en aquest sector, de la "muralla vella". El carrer Sant Antoni és un dels carrers que conserva més edificis originals, destacant els portals i finestres, la majoria d'ells amb les dates de construcció, detalls esculpits, etc.

6. PALAU COMTAL DE CENTELLES

La primera residència vilatana dels Centelles, primer barons i després comtes, es trobava l'any 1415 a tocar de l'església parroquial, a la sagrera. Posteriorment, entre 1510 i 1514, Lluís I va ampliar la casa i va comprar un solar per urbanitzar la Plaça Major. L'any 1540, Guillem Ramon II va edificar el palau en el seu emplaçament actual. El palau renaixentista-barroc va ser reedificat (segle XVIII) i reformat successivament (segles XIX-XX) fins donar-li la seva fesomia actual. És Bé Cultural d'Interès Nacional.

7. CA L'ESPARTER

Edifici situat probablement en l'emplaçament de la residència de Serafí, germà del baró Lluís I, construïda l'any 1541. Com altres edificis emblemàtics, es troba obert a la Plaça Major, urbanitzada a mitjan segle XVI al bell mig del camí ral que articulava la baronia i comtat de Centelles. Conserva elements escultòrics d'estil gòtic tardà i fou restaurada l'any 2008.

8. CAN SORS

Emplaçament de l'antiga notaria de la vila de Centelles. Obert a la Plaça Major, és un dels pocs edificis palau originals que es conserven de l'antiga vila emmurallada. L'obra actual és bàsicament del segle XVIII i en destaquen el portal i les obertures de pedra esculpida i els balcons de ferro forjat.

9. CASA CARRERAS-ARTAU, O CAN DOMINGO

En aquest mateix emplaçament sembla que hi hagué a partir de 1542 la residència d'Enric, germà del baró Lluís I de Centelles. A partir d'aquest edifici es va urbanitzar el carrer Socós, seguint el camí ral de Vic cap al sud. L'edifici actual és el resultat de reformes dels anys 1895 i 1915 (incloent el trasllat de fragments d'un edifici de l'Avinguda Meridiana de Barcelona).

10. CARRER SOCÓS

Carrer urbanitzat a mitjan segle XVI seguint el camí principal que creuava la vila de Centelles i articulava tot el territori del comtat. El veïnat dels Socors o Socós, que rebia el nom de la capella construïda al capdavant del carrer, prop del Portal d'Amunt o de Sant Martí, ja es documenta el 1550. El portal existia el 1601.

11. CAPELLA DEL SOCÓS

Situada al costat del Portal d'Amunt o de Sant Martí i del camí que estructurava tot el comtat de Centelles, la capella dels Socors o Socós data del primer terç del segle XVI. És un edifici de factura barroca amb elements neoclàssics i presenta sobre el portal un petit escut dels Carrós. La primera referència escrita és de l'any 1548 i, poc després, el temple del Socós ja centrava el veïnat del mateix nom.

12. SAFAREIG DEL SERRAT

Safareig comunitari. Històricament i fins a la generalització de l'aigua corrent en les cases particulars, els safareigs van ser llocs molt importants, tant per la funció per a la qual foren creats com pels vincles que s'hi establien. Per a les dones, sobretot, van ser espais de sociabilitat.

13. PORTAL NOU

Tot i que té els seus antecedents en el projecte de fortificació de la sagrera de Gilibert VII, (any 1412), finalment no realitzat, el Portal Nou es documenta l'any 1572 i segurament data de les remodelacions urbanes fetes per Lluís I i el seu fill Guillem Ramon II a mitjan segle XVI. Lloc de reunió del consell municipal del comtat de Centelles fins a mitjan segle XIX, el Portal Nou ha estat objecte de successives restauracions que, tanmateix, han respectat els trets originals. És Bé Cultural d'Interès Nacional.

14. CAPELLA DE JESÚS

Capella construïda entre 1536-1539 per Guillem Ramon II de Carrós-Centelles, en la qual tenia la seu la Confraria del Ciri de la Nostra Senyora de Jesús, institució que li va donar nom. També fou seu del Consell de la Vila (segles XVII-XVIII), escola (segle XVII) i parròquia accidental (segle XVIII). Situada fora muralles, també acollia les reunions extraordinàries del consell municipal de la vila.

15. MURALLA DE LA CIRA

Com a resultat de les obres de fortificació i urbanització impulsades per Lluís I i Guillem Ramon II, a mitjan segle XVI la vila de Sant Coloma estava rodejada per un cinturó emmurallat format per portals fortificats, murs i els darreres de les cases allà on hi havia edificacions. El sector de la Cira, a l'alçada del passeig de Centelles, ofereix la millor perspectiva de la forma del perímetre emmurallat.

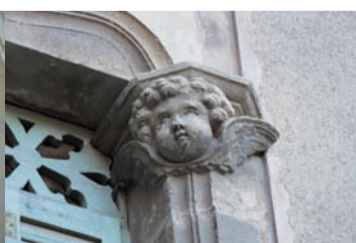
16. CARRER JESÚS

Tram del camí que estructurava el comtat de Centelles i entrava a la vila pel Portal Nou, el Carrer Jesús es va urbanitzar durant el segle XVIII, tot i que hi havia alguna casa aïllada des de finals del Sis-cents. Avui destaquen Ca l'Aguilar, abans Can Corriol o Principal de Can Corriol, edifici noucentista que domina la part superior del Carrer Anselm Clavé, i una sèrie de cases d'arquitectura popular del segle XVIII tot al llarg del mateix carrer Jesús.

17. CARRER COLLSUSPINA

Carrer que rep el nom del camí que menava de Centelles a Collsuspina, on connectava amb el camí ral de Vic a Manresa. Les cases, principalment dels segles XVIII i XIX, han respectat l'amplada de l'antiga via, fet que dóna a aquest indret del nucli antic de Centelles un encant especial.

AJUNTAMENT DE CENTELLES
NOU, 15 CENTELLES
Tel. 93 881 03 75

www.centelles.cat

